

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Limburg

Restant van een herenboerenpark

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Limburg
Restant van een herenboerenpark

Titel:	Restant van een herenboerenpark
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Borgloon
Deelgemeente:	Borgloon
Bron:	Schepping: 2013-10-02 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134266
Coördinaten:	Breedte: 5.33578947636 Lengte: 50.8030911632

Primaire tekst

Relict van een herenboerenpark bij een alleenstaand herenhuis en dienstgebouw uit 1872, waarvan de kruinen van de overblijvende bomen de omgeving bepalen. Belangrijke bomen, verloren parkelementen.

Het herenboerenparkje is gelegen aan de belangrijkste oost/west-as van de stad, bij het kruispunt van de steenweg Sint-Truiden/Tongeren met de steenweg Borgloon/Wellen. Het huis, ingeplant op het hoogste punt, bezat een park dat zich op de zuidelijke flank uitstrekte. De aanleg, een tien jaar geleden, van het kruispunt van de steenweg Borgloon/Tongeren en Borgloon/Sint-Truiden met de weg Borgloon/Wellen, op een nieuw tracé ten zuiden van de stad, betekende een aanzienlijke inkrimping van het park en het verlies van typische parkelementen. Ook de aansluitende boomgaarden verdwenen grotendeels. Vandaag scheidt een haag van gele kornoelje de voortuin van de Graethempoot.

Het imposante huis van vijf traveeën met een verhoogde begane grond, een hoge bovenverdieping en een pannen zadeldak is een bakstenen constructie die in 1872 kadastraal werd geregistreerd. Het heeft een laat-classicistisch geïnspireerde lijstgevel bepaald door de licht uitspringende hoekpilasters en het middenrisaliet, de gekloste kroonlijst en de getoogde deur- en vensteromlijstingen van blauwe hardsteen, uitgesproken elementen die men de eenvoudige achtergevel (met later aangebrachte zonnwijzer) niet waard achtte. De voordeur wordt voorafgegaan door een mooie pui met trap. Kort na de bouw werd tegen de westelijke huisgevel een lage bijbouw toegevoegd.

Vanaf de beboomde voortuin voert een oprit in kiezel naar het alleenstaande wagenhuis, dat zijn oorspronkelijk zadeldak voor een plat dak verloor. De verharding aan de voet van de achtergevel bestaat uit bakstenen in een mooi visgraatverband, gevolgd door een strook in streks verband en een cirkel van waaruit het bakstenen pad naar het wagenhuis vertrekt, alles uit de bouwperiode. Voorheen stond er een appelboom in de cirkel, nu éénjarige bloemen. Op het erf sluit een grasveld aan, een boomgaard en kweekserres voor planten.

Eertijds bezat het goed een meer uitgesproken parkkarakter. Daarvan getuigen het niervormige vijvertje van beton met brug, dat verbonden was met een kunstmatige nu verdwenen grot van drie verdiepingen; het verdwenen paviljoentje met koepel; het ijzeren gestel voor een loverpaviljoen bij de treures en ten slotte de betonnen stronken, die nu gebruikt worden als sokkels voor potten met éénjarige bloemen. De volwassen overblijvende parkbomen vindt men voornamelijk rechts van het huis, waar ze een bosje vormen met een onderbegroeiing van klimop, sneeuwbes en hazelaar, maar ook in de voortuin. Links van het huis, werd een okkernoot geplant bij de geboorte van de huidige eigenaar, 73 jaar geleden en andere geboortebomen volgden 17 jaar geleden toen zijn kleindochters werden geboren.

Bomen

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Limburg
Restant van een herenboerenpark

(De tussen haakjes vermelde afmetingen werden gemeten op 150 cm hoogte)

Amerikaanse tulpenboom (*Liriodendron tulipifera*), bontbladige cultivar van gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus* 'Leopoldii'), bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') (340 cm), witte paardekastanje (*Aesculus hippocastanum*), gewone plataan (*Platanus x hispanica*) (onbereikbaar, circa 300-350 cm), gewone robinia (*Robinia pseudoacacia*), tamme kastanje (*Castanea sativa*) (372 cm), Ierse taxus (*Taxus baccata* 'Fastigiata'), Amerikaanse tulpenboom (*Liriodendron tulipifera*), treur-es (*Fraxinus excelsior* 'Pendula'), een mooie treurbeuk (*Fagus sylvatica* 'Pendula') (265 cm) in de verdrukking door een gewone esdoorn met purperrode bladeronderzijde (*Acer pseudoplatanus* 'Purpureum'), een jongere vederesdoorn (*Acer negundo*), zilverlinde (*Tilia tomentosa*) (450 cm, getopt), grootbladige linde (*Tilia platyphyllos*) (290 cm).

Auteur: De Maegd, Christiane

Auteur: Van den Broeck, Myriam

Datum: 2007

Titel Text: Herenboerenpark

Grafische documenten

Erfbestrating uit de bouwperiode van het huis Graethempoort 21
(Vlaamse Gemeenschap, 14-05-2007, ©Vlaamse Gemeenschap)

Herenboerenparkje van Graethempoort nummer 21 (Vlaamse Gemeenschap, 14-05-2007, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Hasselt, Archief van het Kadaster, opmetingsschets 1872 nr. 10; éénlaagse aanbouw tegen het huis in 1885 nr. 20.

PAUWELS D., SCHLUSMANS F. met medewerking van MUYLDERMANS E. & ROMBOUTS J., *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Tongeren, Kanton Borgloon, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen*, deel 14N4, Brussel - Turnhout, 1999, p. 59.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/104447>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/31768>

Beknopte karakterisering

Datering: 20ste eeuw

Typologie: geboortebomen, tuin- en parkbeplantingen, tuinbruggen, vijvers